Ne váljon áldozattá külföldön

Közös figyelemfelhívó kampányt indít a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálaton belül működő magyarországi EURES hálózat (Európai Foglalkoztatási Szolgálat) és az Országos Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési és Áldozatvédelmi Osztálya.

Céljuk, hogy felhívják a figyelmet a külföldi munkavállalásban rejlő veszélyekre, informálják a külföldön dolgozni szándékozókat a jogaikról és lehetőségeikről, és segítsék a már bajbajutott magyar állampolgárokat. A tájékoztató akcióban közreműködik a Külügyminisztérium Konzuli Főosztálya, valamint az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat (OKIT).

A külföldi munkavállalás veszélyei

A kampányban résztvevő szervek tapasztalatai szerint az emberek gyakran előzetes informálódás nélkül, minimális nyelvtudással vagy anélkül fogadnak el külföldi állásajánlatokat. Ennek eredménye, hogy sokszor éri őket csalódás, gyakran válnak áldozatokká – kisemmizve, csak segítséggel tudnak hazajutni. A legnagyobb veszélyt a hiányos, gyenge nyelvtudás jelenti. Nyelvismeret nélkül a munkavállaló kiszolgáltatottá válik, nem tudja érvényesíteni jogos érdekeit, nem tud beilleszkedni a kollektívába, nem érti meg a munkáltató utasításait, gyakrabban válik munkabaleset áldozatává. Sokan feketén dolgoznak, vagy olyan munkaszerződéssel a zsebükben, amelynek tartalmát nem ismerték meg maradéktalanul. A munkavállalóknak minden esetben ragaszkodniuk kell az írásos munkaszerződéshez, hiszen ez a legfontosabb dokumentum, amely lehetőséget ad a jogérvényesítésre. Ha a munkavállaló úgy érzi becsapták, és munkaadója eltért a munkaszerződésben foglaltaktól, vagy egyéb munkaügyi problémája támad, segítségért a helyi (külföldi) munkaügyi központhoz, illetve munkafelügyeleti szervhez fordulhat. Fontos tudniuk a munkavállalóknak: a magyarországi székhelyű közvetítő cégeknek előzetesen regisztráltatniuk kell magukat az illetékes munkaügyi központnál, és ezt a regisztrációs számot fel kell tüntetniük mind az üzlethelyiségben, mind a levelezésben, másrészt a közvetítésért anyagi ellenszolgáltatást nem kérhetnek a munkavállalótól, annak díja a megbízó munkáltatót terheli. Az EU-s munkavállalás során a magyar munkavállalóra ugyanazok a munkajogi szabályok (bérezés, szabadság stb.) vonatkoznak, mint a helyiekre, hiszen állampolgársági alapon tilos a megkülönböztetés.

Hogyan segíthet az EURES?

A magyarországi EURES hálózatban jelenleg mintegy harminc tanácsadó dolgozik országszerte, akik telefonon, személyesen, vagy e-mailben ingyenesen tájékoztatják az érdeklődőket a célország élet- és munkakörülményeiről. A magyar EURES tanácsadók segítséget nyújtanak a munkáltatók előzetes leellenőrzésében is az EU-ban dolgozó 800 kollégájuk közreműködésével, akik naprakész információkkal tudnak szolgálni a leendő munkaadóról, vagy a külföldön bejegyzett közvetítő cégről.

Az EURES magyarországi hálózatának köszönhetően számos, ellenőrzött – a munkaügyi központok adatbázisából származó – állásajánlat érhető el, amelyekhez tanácsadás, és cég informálási lehetőség is társul.

Erre egyre nagyobb szükség van: a munkavállalók szabad mozgásának jogával foglalkozó EU-s szakbizottság jelentése kitért arra, hogy az Egyesült Királyságban működő Esé lyegyenlőségi és Emberi Jogi Bizottság vizsgálata szerint az alacsonyan fizetett ágazatokban, így pl. a húsipari feldolgozóiparban foglalkoztatott munkások esetében az alapvető szociális és munkavédelmi előírásokat sem tartották be a munkaadók, és bizonyos esetekben például még a terhes nők állapotára sem voltak tekintettel. A dokumentum megállapította, hogy a dolgozók zöme nem volt tisztában jogaival, vagy félt az elbocsátástól, ezért nem merte felhívni munkáltatója figyelmét az embertelen munkakörülményekre.

Ki segíthet még?

Az ORFK Bűnmegelőzési és Áldozatvédelmi Osztálya emellett arra figyelmeztet, hogy ha valaki mégis áldozattá vált, ne féljen a hatóságokhoz fordulni. A segítségkérésből senkinek sem származhat problémája. Ha bárkinek elvették az iratait, fogva tartják, csalás áldozatává vált, eladták vagy prostitúcióra kényszerítették, joga van a segítséghez és a védelemhez, még akkor is, ha kisebb bűncselekményekbe keveredett, vagy ezekre kényszerítették. Ha bajba jutott, azonnal lépjen kapcsolatba a rendőrséggel a 112-es európai segélyhívószámon.

Felkeresheti a magyar nagykövetséget is, ahol ideiglenes útlevél kiállításában tudnak segíteni, tanácsot adnak a hazatérés megszervezésében.

A prostitúció és emberkereskedelem áldozatainak tud segítséget nyújtani az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat, amelyet külföldről javasolt e-mailben keresni az okit@ncsszi.hu
e-mail címen.

Fontos tudni, hogy az uniós állampolgárok az EU-n belül mindenhol használhatják saját nyelvüket a rendőrségen. Aki áldozattá vált, kérheti külföldi áldozatsegítő szervezet segítségét is, amely minden körülmények között segíti a bajbajutottakat.

A rendőrség felhívja a figyelmet arra, hogy aki külföldön nem fordult a hatóságokhoz, itthon még mindig tehet feljelentést, ebben az esetben a rendőrség hivatalból kérheti a külföldi kollégákat az eljárás lefolytatására.